

[Bomholt.]

sættelser ikke hemmes. For den ældre danske Litteratur skulde der indføres en Statsarveret med en Afgift langt under det normale Forfatterhonorar. Det er mit Indtryk, at saavel Forlæggere som Boghandlere stiller sig forstaaende over for Tanken om en Løsning paa bred Basis.

Optrækningen og Fordelingen af Beløbet, der tidligere voldte saa mange Bryderier, er i alt væsentligt teknisk løst. For Bibliotekernes Vedkommende beregnes Afgiften bedst i Forhold til Antallet af indkøbte Bøger. Kontorchef Torben Lund i Undervisningsministeriet har foretaget en omhyggelig Beregning paa Basis af Bogbestanden i et stort Bibliotek, og det viser sig, at Beløbene, naar de fordeles mellem Forfatterne, saa nogenlunde følger den Skala, som man ogsaa af ideelle Grunde kunde ønske gennemført. Man har ironisk omtalt en saadan Ordning som „Lex Morten“; men Virkeligheden viser, at Morten Korch, der er en fortræffelig Novelleforfatter, men en mindre fortræffelig omend folkeyndet Romanforfatter, ikke er blandt de tyve Forfattere, der faar de højeste Ydelser. Den rent mekaniske Fordeling giver i det hele taget et udmærket Billede, og det skyldes naturligvis vore Bibliotekærers kyndige og omhyggelige Bogudvælgelse.

Det er naturligvis ikke Meningen, at enhver Forfatter, der har udgivet et Par Bøger, skal være sikret Udkommet, og i det hele taget: adskillige af de Indvendinger, der har været fremført i Pressen, har lidet med Virkeligheden at gøre. Hvis der for et Par Aar siden var blevet nedsat et alsidigt sammensat Udvalg, som bl. a. jeg ønskede det, kunde det muligvis nu have afgivet en Betænkning med samlende Synspunkter, selv om der ogsaa er den Mulighed, at det havde afleveret en Række forøttede Særstandpunkter. Tiden er imidlertid nu saa fremrykket, at Nedsættelse af Udvalg kun vil betyde en Forhaling af Sagen.

Jeg vil henstille til den højtærede Undervisningsminister og den højtærede Finansminister, at der fremsættes et Forslag om Forbedring af vore Aandsarbejders Kaar, saa at der gives Rigsdagen Mulighed for at træffe en Beslutning. For mig er ikke Bevillingens Form, men dens Realitet det afgørende, og jeg tror, at store Dele af Rigsdagen har en positiv Indstilling til Opgaven.

Det kan virke generende og irriterende, at Forfatterne ikke er i Besiddelse af den Organisationskultur, som andre Samfundsgrupper for længst har tilegnet sig. For-

fatterforeningens Bestyrelse med dens udmærkede Formand Hr. Harry Søberg har aabenbart vanskeligt ved at faa Ro om Forhandlingen, fordi den ene og den anden Forfatter vil optræde paa egen Haand over for Offentligheden uden Hensyn til sin Organisation; for nylig er der endogsaa dannet en ny Forfatterorganisation, der starter med Standpunkter, der for længst under Forhandlingerne har vist sig uigen-nemførlige. Det er ikke opmuntrende for Rigsdagen at indlade sig i Forhandling med et saa spredt Kavalleri, hvor den ene vinker med Fredsflaget, medens den anden lægger an og skyder. Og alligevel bør Arbejdet gøres.

Det kan siges, at det merkantile Bogspredningsapparat er alt for svagt udviklet. Bøgerne skulde kunne afsættes i langt større Oplag og som Følge deraf give større Honorarer; Oplagene er for smaa, og Priserne for høje. Mange Forfattere faar tilmed for smaa Procenter, idet de er helt nede paa 10 og 12 Procent, Normalkontrakten respekteres ikke altid, og for saa vidt trænges der til en forstærket faglig Indsats fra Forfatternes Side. Paa disse Omraader kan Rigsdagen imidlertid vanskeligt faa Indflydelse.

Det er mit Haab, at den højtærede Undervisningsminister vil fremkomme med et Forslag, thi hvis Staten gaar i Spidsen med at ordne de Forhold, som den har Indflydelse paa, vil de andre Forhold nok ogsaa finde deres rigtige Leje.

Gustav Pedersen: Jeg har først en Bemærkning at gøre til den højtærede Kirkeminister. Det drejer sig i og for sig om en Sag, der vedrører den tidligere Kirkeminister, det ærede Medlem Hr. Fibiger, men jeg gaar ud fra, at den højtærede Minister har behandlet Sagen som Departementschef og derfor antagelig vil være i Stand til at svare, eventuelt med et Supplement fra det ærede Medlem Hr. Fibiger.

Det drejer sig om en Præsteudnævnelse i Hobro, og jeg vil gerne, for at gøre Sagen helt klar, først henlede Opmærksomheden paa, at der i 1933 fandt en Udnævnelse Sted, ved hvilken det var Mindretallets Kandidat, der blev udnævnt. Der var dog dengang det at sige til det, at hvis det ikke var sket, vilde der have manglet en Præst for et forholdsvis stort Mindretal. I 1942 skulde der atter foretages en Udnævnelse, og den, der blev indstillet som Nr. 1, havde de 10 af Menighedsraadets 18 Stemmer. Hertil kom en anbefaling, som ganske vist juridisk set ikke kan spille nogen Rolle,